

Het belang van ontmoetingen: hbo/wo opgeleide ouders aan zet?

Sara Rubingh en Merel van der Wouden

Sinds 2008 monitort de gemeente Amsterdam de onderwijssegregatie in de stad, zowel voor het primair onderwijs als voor het voortgezet onderwijs. We vinden het belangrijk om hieraan mee te werken, ook vanuit persoonlijke overwegingen. Door de bubbelvorming die we zien in de samenleving wordt het steeds onwaarschijnlijker dat verschillende mensen elkaar ontmoeten én lijkt het steeds moeilijker om de verschillen die tussen hen bestaan te kunnen waarderen. Sara ging zelf naar een gemengde school in Groningen en zag hoe medeleerlingen andere levens en ideeën hadden. Hierdoor heeft zij het idee dat ze zich makkelijker kan inleven in anderen.

Jonge bubbels

Iedereen moet naar school, dus dit lijkt bij uitstek de plek om kinderen te ontmoeten die anders zijn dan jijzelf. In Amsterdam zie je dat dit steeds minder voorkomt, doordat sommige groepen leerlingen steeds meer clusteren op bepaalde scholen, vooral op basis van het opleidingsniveau van de ouders. Zij ontmoeten dan weinig leerlingen met een andere achtergrond dan zichzelf. De stad verandert: er wonen steeds meer leerlingen met hbo/wo opgeleide ouders. Vooral de groep leerlingen met wo opgeleide ouders is fors gegroeid. Op dit moment hebben bijna vier op de tien Amsterdamse basisschoolleerlingen en middelbare scholieren universitair opgeleide ouders. Deze verandering van de populatie doet ook iets met de populatie op de scholen. Ongeveer een kwart van de basisschoolleerlingen en middelbare scholieren gaat naar een school met meer dan 80% leerlingen van hbo/wo opgeleide ouders. Dus op deze scholen zit slechts een zeer kleine groep (minder dan 20%) leerlingen met anders opgeleide ouders. Tien procent van de basisschoolleerlingen en middelbare scholieren gaat juist naar een school met heel weinig leerlingen met hbo/wo opgeleide ouders. Bovendien stapt één op de vijf leerlingen over van een gesegregeerde basisschool naar een gesegregeerde middelbare school, en doorloopt dus de hele schoolloopbaan in eenzelfde bubbel (bron: O&S, [Segregatiemonitor 2020/'21](#)).

Hoe het tij te keren?

Terugkomend op het idee dat school een plek is waar je kinderen kunt ontmoeten die anders zijn dan jijzelf, lijkt dit in Amsterdam steeds minder voor te komen. De bubbels waarin wij leven, en die voornamelijk gescheiden zijn naar opleidingsniveau, ontstaan op steeds jongere leeftijd. Merel woont in Amsterdam Zuidoost en kwam zelf als ouder voor de keuze te staan al dan niet voor de diverse buurtschool te kiezen. Na drie leuke scholen in Zuidoost bezocht te hebben, alle drie met een andere populatie dan haar eigen bubbel, werd er gekozen voor de dichtstbijzijnde. Het is een school met veel nationaliteiten, en al die kinderen met al die nationaliteiten kunnen het prima met elkaar vinden. Natuurlijk schuurt het hier en daar tussen de ouders van die kinderen. Zij zijn namelijk afkomstig uit verschillende bubbels, dus je ontmoet ouders die anders denken over sommige zaken. Is dat ingewikkeld? Soms wel. Maar hoe waardevol is het dat onze kinderen leren dat mensen met een verschillende achtergrond met elkaar kunnen omgaan, ook als we elkaars mening soms niet delen?

Als we iets willen doen aan schoolsegregatie en de ontwikkeling in Amsterdam willen keren, dan zijn het de hbo/wo opgeleide ouders die andere keuzes moeten maken. Wat de oplossing dan precies moet zijn dat durven wij niet te zeggen, maar bij wie de oplossing ligt lijkt ons duidelijk. Die oplossing begint in sommige delen van de stad wellicht met een rondleiding op de buurtschool.

Sara Rubingh en Merel van der Wouden werken als onderzoekers bij Onderzoek en Statistiek van de gemeente Amsterdam. Sara heeft een achtergrond in politicologie en begeleidt naast haar werk bij O&S scripties van universitair studenten. Merel heeft een achtergrond in sociologie en heeft naast haar werk bij O&S lesgegeven op een Amsterdamse middelbare school.

De segregatiemonitor is te vinden op de website van [Onderzoek en Statistiek](#). De nieuwe cijfers worden begin 2024 gepubliceerd.